

om, at der burde gennemføres mere vidtgaaende Bestemmelser. Jeg tror imidlertid, at hvis man faar denne Lov ført igennem, kommer man et ikke saa ganske ringe Stykke frem; det, at Børneantallet i Klasserne nedbringes, giver Læreren Evne til at bibringe Børnene ikke saa lidt mere Kundskaabstof end det, der nu gives dem. Hvad endelig Lærernes Lønningsforhold angaar, saa ville disse jo blive betydeligt forbedrede fremfor de nuværende Lønningsforhold, navnlig i de Embeder, hvor der særlig trænges dertil; og vi ere absolut ikke tjente med at have daarlig lønnede Lærere; det vil lønne sig ilde baade for Staten og for Befolkningen. — En Ting, jeg sætter særlig Pris paa ved denne Lov, er, at den slaar fast, at Staten kommer til at deltage ret betydelig i en af de Udgifter, Kommunerne have baaret; jeg tror, at dette er en af de Veje, man her skal gaa, naar man vil lette Landbostanden. Skatteomlægning og Skatteomlægningslove kunne være godt i og for sig, men jeg tror, at den vægtigste og varigste Hjælp tilføres Landbostanden ved til Staten helt eller delvist at overføre saadanne Udgifter, som det kunde lade sig gøre at overføre dertil, uden at man kom til at paabyrde Statskassen alt for uforholdsmæssige Udgifter.

Hvad Lovens enkelte Bestemmelser angaar, skal jeg ikke fordybe mig i mange af disse; det vilde jo ogsaa være ret unyttigt paa Sagens nuværende Standpunkt. Jeg skal kun gøre en Bemærkning over for det ærede Medlem for Sorø Amts 4de Valgkreds (P. Andersen), som fremdrog § 31, Bestemmelsen om Ansættelsen af en statslønnet Konsulent, idet han til dette Spørgsmaal knyttede den Udtalelse, at han mente, det vilde blive et meget mangelfuldt Tilsyn, der derigennem kunde tilføres Skolen. Jeg tror, at det ærede Medlem har opfattet Sagen fejlagtig, idet man jo ikke kan gaa ud fra, at denne Konsulent skulde kunne føre Tilsyn. Det ligger vel ogsaa i Ordet Konsulent, at det ikke er Mandens Bestilling at være tilsynshavende, men derimod at være raadgivende og vel baade for Ministeriet og for Lærerne. Tilsynet med Skolen maa og skal absolut i første Række føres af Skolekommissionen, og hvor der er tilbørlig Interesse for Skolen til Stede i Befolkningen, vil der ogsaa blive indsat Mænd i Kommissionen, som have Øjet aabnet for at varetage denne Sag, og saa tror jeg ogsaa, at det bedste Tilsyn føres derigennem. — Der blev af et andet æret Medlem nævnt, at det vilde

blive vanskeligt efter denne Lov at fjerne en uduelig Lærer. § 18 indeholder jo Bestemmelser derom. Ja, det vil ganske sikkert efter denne Lovs Vedtagelse paa en vis Maade blive vanskeligere end tidligere at blive af med en uduelig Lærer; thi hvis en Lærer nu sidder i et daarligt Embede, saa vil han søge at komme ind i et bedre Embede; denne Udvej til at blive af med en uduelig Lærer vil man altsaa ikke have i Fremtiden. Men det maa der vel kunne raades Bod paa ad anden Vej. Men jeg tror ogsaa, at naar denne Lov gennemføres, saa slipper man ikke fri for ved Siden af de Udgifter, som man gennem Loven tilføjer Statskassen, ogsaa at paatage sig yderligere Udgifter til dermed at støtte private Skoler. Man kommer vist til i de Kommuner, der, som sagt, maaske kunne komme til at sidde med en uduelig Lærer, saa længe han lever, at aabne Befolkningen en Mulighed for at faa Støtte til at oprette private Skoler ved Siden af; og man kommer sikkert ogsaa til at støtte den private Skole ved større Tilskud, end det hidtil har været Tilfældet, fordi det vil blive vanskeligere for den private Skole at bestaa, efter at Stasskolelærerne ere blevne stillede saa meget bedre end hidtil. De private Skoler have hidtil mange Steder kæmpet en haard Kamp, men denne Kamp vil blive endnu haardere, naar de skulle yde deres Lærere lige saa gode Kaar som Statsskolen; og det vilde de mange Steder ikke kunne magte, og det vilde jo være sørgeligt, om Gennemførelsen af denne Lov skulde føre til, at de private Skoler, som findes i mange Smaabyer, og hvor Børnene kunne faa en bedre Uddannelse end i Almueskolen, af den Grund skulde blive nødte til at ophæve deres Virksomhed. Der er et Punkt i Loven, som for mig har stor Betænkelighed, nemlig Tiden for dens Ikrafttræden. Det staar nemlig saaledes for mig, at det vil blive meget vanskeligt, naar Loven gennemføres, at skaffe den store Mængde Lærerkrafter, der skulle til til at bestride de mange ny Embeder, som blive oprettede, og det er da et Spørgsmaal, om ikke den Gennemførelsesfrist, der er sat for Loven, er for kort. Jeg vil imidlertid meget anbefale, at man, selv om der skulde være enkelte Punkter i Loven, som man ikke fuldt ud kan slutte sig til, og selv om der kan være Ting, som man ønsker medtagne, giver efter paa disse Punkter og ikke kræver saadanne særlige Ting ført igennem, men at vi alle sammen slaa af paa Fordringerne og gøre vort til, at Loven kan blive gennemført.